

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อถ เน สตุถา อาห กสุมา อุปาสกา อากตตุถาติ ฯ
 ธรรมสฺสวณตถาย ฆนฺเตติ ฯ สฺวโต ปน โว ฐมฺโมติ ฯ ฆนฺเต มยฺ อาทิโต
 เรวตตุเถรํ อุปสงฺกมิมหา โส อมฺเหหิ สทฺธิ น กิณฺจิกิ กเถสิ ตสฺส
 กุชฺฉิตฺวา สาริปฺตตตุเถรํ อุปสงฺกมิมหา เตน โน พหุ อภิฐมฺโม กถิตโต
 ตํ อสฺลลฺกเขตฺวา กุชฺฉิตฺวา อานนฺทตฺเถรํ อุปสงฺกมิมหา เตน โน
 อปฺปมตฺตโกว ฐมฺโม กถิตโต ตสฺสาปิ กุชฺฉิตฺวา อีชาคตฺมหาติ ฯ สตุถา
 ตสฺส กถํ สตุถวา อตุล โปราณโต ปฏฺจาย อัจฉณฺณเมเวตํ ตฺวณฺหิฏฺตมฺปิ
 พหุถํปิ มนฺทถํปิ ครหนฺติเยว เอกนฺตํ ครหิตฺพุโพเยว หิ ปสฺสิตฺพุโพเยว
 วา นตฺถิ ราชานฺปิ เอกจฺเจ นินฺทนฺติ เอกจฺเจ ปสฺสนฺติ มหาปจฺจิมฺปิ
 จนฺทิมฺสุริเยปิ อากาสาทโยปิ จตุปฺปริสมชฺเฒ นิสฺสิตฺวา ฐมฺมํ กเถนฺตํ
 สมฺมาสมฺพุทฺธํปิ เอกจฺเจ นินฺทนฺติ เอกจฺเจ ปสฺสนฺติ อนฺธพาลานํ หิ
 นินฺทา วา ปสฺสา วา อปฺปมาณํ ปณฺจกิตฺเตน ปน เมธาวินา นินฺทิตโต
 นินฺทิตโต นาม ปสฺสิตโต ปสฺสิตโต นาม โหตีติ วตุวา อิมา คาถา อภาสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ภควโต กิร ภิกฺขุสงฺฆมฺปรีวฺตสฺส สาเกตํ ปิณฺฑทาย ปวิสฺนกาเถ
 เอโก สาเกตฺวาสิ มหฺลลฺกพฺรหฺมโณ นครโต นิกฺขมฺนฺโต อนฺตรทฺวาร
 ทสฺพลํ ทิสฺวา ปาเทสุ นิปตฺติวา โคปฺผเกสุ ทพฺหํ กเหตุวา ตาต
 นนฺ นาม ปุตฺเตหิ ชินฺณกาเถ มาตาปิตโร ปฏฺิษฺชกฺคิตฺพุพา กสุมา เอตฺตํ
 กาลํ อมฺหากํ อตฺตานํ น ทสฺเสสิ มยา ตาว ทิฏฺฐโจสิ มาตฺรํปิ ปสฺสิตฺตุ

เอหิทธิ สตุถวาริ คเหตุวา อตุตโน เคนิ อคมาสิ ฯ สตุถา ตตุถ คนตุวา
 ปญจตเต อาสเน นิสิทธิ สหุทธิ ภิกขุสงฺฆเณน ฯ พุราหุมนิปี อาคนตุวา
 สตุถุ ปาเทสุ นิปิตฺตวา ตาต เอตุตถิ กาลิ กหิ กโตสิ นนุ นาม
 มาตาปิตโร มหุลลกกาเล อุปฏฺฐาตพฺพาติ วตุวา ปุตฺตธิตโร เอถ ภาตริ
 วนุททาติ วนุทาเปสิ ฯ เต อุโภปี ตฺถุจฺจมานสา พุทฺธปฺปมฺขิ ภิกขุสงฺฆํ
 ปรีวิสิตฺตวา ฆนฺเต อิชฺเว นิพฺพุทธิ ภิกขิ คณฺหเถติ วตุวา พุทฺธา นาม
 เอกภฺจฺจานเนยฺว นิพฺพุทธิ ภิกขิ น คณฺหนฺตฺติ วุตฺเต เตนฺหิ ฆนฺเต ยะ โว
 นิมนฺเตตุํ อากจฺจนฺติ เต อมฺหากํ สนฺติเก ปหิณฺเอยฺยาเถติ อาหํสุ ฯ สตุถา
 ตโต ปฏฺฐาย นิมนฺเตตุํ อากเต คนตุวา พุราหุมนฺตฺสฺส อารโจะเถติ เปเสสิ ฯ
 เต คนตุวา มยํ สุวตฺตนาถ สตุถวาริ นิมนฺเตมาติ พุราหุมนิ วทฺนฺติ ฯ
 พุราหุมนิ ปฺนทิวเส อตุตโน เคนโต ฆตฺตภาชนฺสุเปยฺยภาชนานิ อาทาย
 สตุถุ นิสิทฺตฺถุจฺจานํ คจฺจนฺติ ฯ อญฺจตุถ ปน นิมนฺตเน อสฺติ สตุถา
 พุราหุมนฺตฺสฺสว เคนเ ฆตฺตกิจฺจํ กโรติ ฯ เต อุโภปี อตุตโน เทยฺยธมฺมํ
 นิจฺจกาลี ตถาคคฺตฺสฺส เทนฺตา ธมฺมกถิ สฺสณฺนฺตา อนาคามิผลํ ปาปฺณฺสิสุ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ.พระศาสดา ตรัสแล้วว่า คุณก่อนอุบาสก ท. อ.ท่าน ท. เป็นผู้มาแล้ว ย่อมเป็น เพราะเหตุไร ดังนี้ กะอุบาสก ท. เหล่านั้น ๆ อ.อุบาสก ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.ข้าพระองค์ ท. เป็นผู้มาแล้ว เพื่อประโยชน์แก่อันพึงซึ่งกรรม ย่อมเป็น ดังนี้ ๆ อ.พระศาสดา ตรัสถามแล้วว่า ก็ อ.กรรม อันท่าน ท. พึงแล้วหรือ ดังนี้ ๆ อ.อุบาสก ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.ข้าพระองค์ ท. เข้าไปหาแล้ว ซึ่งพระเถระชื่อว่าเรวตะ แต่ต้น, อ.พระเถระชื่อว่าเรวตะนั้น ไม่กล่าวแล้ว ซึ่งคำอะไร ๆ กับ ด้วยข้าพระองค์ ท., อ.ข้าพระองค์ ท. โกรธแล้ว ต่อพระเถระชื่อว่าเรวตะนั้น เข้าไปหาแล้ว ซึ่งพระเถระชื่อว่าสารีบุตร, อ.อภิธรรม อันมาก อันพระเถระชื่อว่าสารีบุตรนั้น กล่าวแล้ว แก่ข้าพระองค์ ท., อ.ข้าพระองค์ ท. กำหนดไม่ได้แล้ว ซึ่งอภิธรรมนั้น โกรธแล้ว เข้าไปหาแล้ว ซึ่งพระเถระชื่อว่าอานนท์, อ.กรรม อันมีประมาณน้อยเทียว อันพระเถระชื่อว่าอานนท์นั้น กล่าวแล้ว แก่ข้าพระองค์ ท., อ.ข้าพระองค์ ท. โกรธแล้ว ต่อพระเถระชื่อว่าอานนท์เมื่อนั้น เป็นผู้มาแล้ว ในที่นี้ ย่อมเป็น ดังนี้ ๆ อ.พระศาสดา ทรงสดับแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว ของอุบาสกนั้น ตรัสแล้วว่า คุณก่อน อตุละ อ.อันนิทา หรือ หรือว่า อ.อันสรรเสริญนั้น อันชน ท. ประพฤติแล้วนั้นเทียว จำเดิม แต่กาลมีในก่อน, อ.ชน ท. ย่อมตำหนินั้นเทียว แม้ซึ่งบุคคลผู้เป็นผู้หนึ่งเป็นแล้ว แม้ซึ่งบุคคลผู้มีวาจาเป็น เครื่องกล่าวมาก แม้ซึ่งบุคคลผู้มีวาจาเป็นเครื่องกล่าวน้อย, ด้วยว่า อ.บุคคล ผู้อันบุคคลพึงตำหนิ โดยส่วนเดียนั้นเทียว หรือ หรือว่า อ.บุคคลผู้อันบุคคล

พืงสรรเสริญ โดยส่วนเดียนั้นเทียว ย่อมไม่มี, อ.ชน ท.บางพวก ย่อมนิทา
 แม่ซึ่งพระราชธา ท., อ.ชน ท. บางพวก ย่อมสรรเสริญ แม่ซึ่งพระราชธา ท.,
 อ.ชน ท. บางพวก ย่อมนิทา แม่ซึ่งแผ่นดินใหญ่, อ.ชน ท. บางพวก
 ย่อมสรรเสริญ แม่ซึ่งแผ่นดินใหญ่, อ.ชน ท. บางพวก ย่อมนิทา แม่ซึ่ง
 พระจันทร์และพระอาทิตย์ ท., อ.ชน ท. บางพวก ย่อมสรรเสริญ แม่ซึ่ง
 พระจันทร์และพระอาทิตย์ ท., อ.ชน ท. บางพวก ย่อมนิทา แม่ซึ่งธาตุ ท.
 มีอากาศเป็นต้น, อ.ชน ท. บางพวก ย่อมสรรเสริญ แม่ซึ่งธาตุ ท. มีอากาศ
 เป็นต้น, อ.ชน ท. บางพวก ย่อมนิทา แม่ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ผู้ประทับนั่งตรัสอยู่ ซึ่งธรรม ในท่ามกลางแห่งบริษัที, อ.ชน ท. บางพวก
 ย่อมสรรเสริญ แม่ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ประทับนั่ง ตรัสอยู่ ซึ่งธรรม
 ในท่ามกลางแห่งบริษัที, จริ่งอยู่ อ.การนิทา หรือ หรือว่า อ.การสรรเสริญ
 แห่งบุคคล ท. ผู้ทั้งบอดทั้งเขลา เป็นประมาณ หามิได้ ย่อมเป็น, ส่วนว่า
 อ.บุคคลผู้อันบุคคลผู้มีปัญญาเป็นเครื่องกำจัด ผู้เป็นบัณฑิต นิทาแล้ว
 ชื่อว่า เป็นผู้อันท่านนิทาแล้ว ย่อมเป็น, อ.บุคคล ผู้อันบุคคลผู้มีปัญญา
 เป็นเครื่องกำจัด ผู้เป็นบัณฑิต สรรเสริญแล้ว ชื่อว่า เป็นผู้อันท่านสรรเสริญ
 แล้ว ย่อมเป็น ดังนี้ ได้ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาธา ท. เหล่านี้ ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา ในกาลที่พระผู้มีพระภาคเจ้ามีภิกษุสงฆ์แวดล้อม
 เสด็จเข้าไปเมืองสาเกต เพื่อบิณฑบาต พราหมณ์เฒ่าชาวเมืองสาเกตคนหนึ่ง
 กำลังเดินออกไปจากพระนคร พบพระทศพลที่ระหว่างประตู จึงหมอบลง
 เทบพระบาททั้ง ๒ แล้ว จับที่ข้อพระบาทไว้มั่น พลางกล่าวว่า พ่อ บุตร
 ทั้งหลายพืงปรนนิบัติมารดาบิดาในเวลาที่ท่านทั้งสองแก่แล้ว ชื่อมิใช่หรือ
 ทำไมพ่อจึงไม่แสดงพระองค์ (ให้ปรากฏ) แก่พวกข้าพระองค์สิ้นกาลประมาณ

เพียงนี้ ข้าพระองค์เห็นพระองค์ก่อน, ขอพระองค์จงเสด็จมาเยี่ยมมารดาบ้าง
 ดังนี้แล้ว ได้พาพระบรมศาสดาไปสู่เรือนของตนแล้ว ฯ พระบรมศาสดาเสด็จ
 ไปที่เรือนนั้นแล้ว ประทับนั่งบนอาสนะที่เขาปูลาดแล้ว พร้อมกับภิกษุสงฆ์ ฯ
 ฝ่ายพราหมณ์มาแล้ว หมอบแทบพระบาททั้ง ๒ ของพระบรมศาสดาแล้วทูลว่า
 พ่อ พ่อไปที่ไหนตลอดกาลประมาณเพียงนี้ ธรรมคามารดาบิดา อัมบุตริดา
 ควรบำรุงในเวลาที่ท่านแก่เฒ่า ชื่อมิใช่หรือ ดังนี้แล้วให้บุตริดาทั้งหลายถวาย
 บังคมแล้วด้วยบอกว่า พวกเจ้าจงมา, จงถวายบังคมพระพี่ชาย ฯ แม้สามี
 ภรรยาทั้งสองนั้น มีใจยินดีแล้วอังกาสภิกษุสงฆ์ซึ่งมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข
 แล้ว ทูลว่า ขอพระองค์โปรดรับภิกษาที่เรื่อนี้ท่านนั้นเป็นประจำ พระเจ้าข้า
 เมื่อพระบรมศาสดาตรัสว่า ธรรมดาพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ย่อมไม่ทรงรับ
 ภิกษาในที่แห่งเดียวท่านนั้นเป็นนิตย์จึงกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
 ถ้อยคำนั้น ขอพระองค์พึงส่งพวกคนที่มาเพื่อนิมนต์พระองค์ไปที่สำนักของ
 พวกข้าพระองค์ ฯ ตั้งแต่นั้นมา พระบรมศาสดาทรงส่งพวกคนที่มาเพื่อนิมนต์
 ไปด้วยพระคำรัสว่า พวกท่านจงไปบอกแก่พราหมณ์เถิด ฯ พวกเขาย่อมไป
 บอกแก่พราหมณ์ว่า พวกเราจะนิมนต์พระบรมศาสดา เพื่อเสวยในวันรุ่งขึ้น ฯ
 ในวันรุ่งขึ้น พราหมณ์ก็ถือภาชนะภัตและภาชนะแกงจากเรือนของตนไป
 สู่อุทยานที่ที่พระบรมศาสดาประทับนั่งอยู่ ฯ ก็เมื่อไม่มีกิจนิมนต์ในที่อื่น
 พระบรมศาสดาย่อมทรงทำภักติกที่เรือนของพราหมณ์นั้นแล ฯ แม้สามีภรรยา
 ทั้งสองนั้น ถวายไทยธรรมของตนแด่พระตถาคตอยู่ พึงธรรมกถาอยู่ตลอด
 กาลเป็นนิตย์ บรรลุอนาคามีผลแล้ว ฯ